

Nog even en roken is een verzetsdaad

zaterdag 19 augustus 2006 | 07:57 | Laatst bijgewerkt op: woensdag 28 november 2007 | 09:19

Zaterdag, 19 augustus 2006 - Voor rokers is de lol er aardig af. Het mag niet meer op de werkplek (officieel althans), niet meer op het perron en wordt binnenkort geweerd uit de horeca. Nog even en het is een verzetsdaad om te roken, stelt roker Peter van Heiden.

Het leverde aardig wat commotie op begin van deze maand, toen een Iers bedrijf aankondigde rokers te gaan weren als personeelslid. Let wel, het ging hier niet om roken op de werkplek, maar om het opsteken van een sigaretje thuis.

De commotie werd nog groter toen de verantwoordelijke Eurocommissaris Spidla liet weten geen bezwaar te zien tegen deze vorm van personeelsbeleid. Rokers zijn vaker ziek, ze stinken en – aldus een woordvoerder van het bedrijf in kwestie – iedereen weet dat roken slecht is, dus is roken dom en wij willen geen dom personeel. Een mooie sluitende redenering. Nu is roken natuurlijk niet het enige wat een mens kan doen dat enigszins in strijd is met de intelligentie. Drinken, onbeschermd darkroombezoek of onbeschermd seks in het algemeen, te hard rijden en junkfood eten zijn maar wat willekeurige voorbeelden van gedrag waarvan je op zijn minst kunt weten dat het ook niet verstandig is en dat vervelende consequenties kan hebben. Overigens zijn het tevens voorbeelden van gedrag dat, hoe dom ook, óók wordt vertoond door niet-rokers.

Toch mogen snelheidsduivels, drinkers (probeer die in Ierland maar eens te weren!) darkroombezoekers en junkfoodjunkies gewoon solliciteren bij dit bedrijf. Het betreft hier overigens een callcenter. Volgens de bedrijfsleiding zijn rokers dus te dom om te bellen. Hier ligt een mooie uitdaging voor de Europese roker: belt allen dit bedrijf en toon aan dat je heus wel intelligent genoeg bent om een telefoon te gebruiken!

Zelfs belangenverenigingen van niet-rokers spraken hun verontwaardiging uit over deze verregaande inbreuk op de privacy van de thuisroker. Zo ook een woordvoerder van Clean Air Nederland recentelijk op de radio bij 'Met het oog op morgen', om in dezelfde zin roken een verslavingsziekte te noemen. Een hele eer. Wij rokers zijn dus niet dom, nee, we zijn ziek. Ik ben er nog niet uit of ik liever wordt aangesproken op de domheid van mijn gedrag of op mijn psychische onvermogen om een eigen keuze te kunnen maken. Want, hoewel ik mij bewust ben (en was!) van de verslavende werking van roken en ik het ook niet de meest verstandige daad uit mijn leven vind om weer een sigaret op te steken, is het wel een keuze. Een keuze die ook anders kan uitpakken, zoals de vele ex-rokers laten zien. Ik denk dus dat ik toch maar liever dom ben.

Waar komt toch die paternalistische houding naar de roker vandaan? Enkele decennia terug was het adagium nog 'Het is geen man die niet roken kan', nu schreeuwen de waarschuwingen voor nakende impotentie en onvruchtbaarheid diezelfde man in chocoladeletters van het pakje sigaretten tegemoet. Uit eigen ondervinding weet ik dat het met die twee kwalen nog wel meevalt (roken blijkt een onbetrouwbaar anticonceptiemiddel te zijn), maar de cultuuromslag is duidelijk. Hoe is onze generatie eigenlijk überhaupt ter wereld gekomen, als je van roken onvruchtbaar en impotent wordt? Nog niet zo heel lang geleden rookte immers vrijwel iedereen?

De lol is er al aardig af, van het roken. Niet meer op de werkplek (officieel althans), niet meer op het perron, topzwaar van de accijns, binnenkort geweerd uit de horeca. Nog even en het is een verzetsdaad om te roken, vergelijkbaar met de rednecks in Amerika die rokend hun eigen militielegertje hebben.

En het gaat nog erger worden. Waar rook is, komt vuur. Op termijn wordt het echt standaardbeleid om rokers te weren bij sollicitaties. Ook is het wachten op het moment waarop, net als in sommige staten in de VS, buiten niet meer gerookt mag worden. Roken in de auto, zelfs handsfree, zal verboden worden of op zijn minst door verzekeringsmaatschappijen gebruikt gaan worden om onder schadeclaims van rokende automobilisten uit te komen. ‘U rookt? Dan bent u te dom om auto te rijden.’

Ondertussen wordt roken weliswaar ontmoedigd, maar niet verboden, wat natuurlijk wél zou moeten gebeuren als het allemaal echt zo erg zou zijn. Maar de overheid kijkt wel uit. De miljarden die binnenkomen aan accijns zijn veel te hard nodig voor de schatkist. Het is het mooiste voorbeeld van schizofreen beleid dat je kunt bedenken: een overheidsprogramma gericht op terugdringing van het roken, dat niet mag slagen omdat er anders een financieringstekort dreigt.

Het mislukken van beleid gebeurt met de regelmaat van de klok, maar dat de mislukking een vantevoren bepaalde voorwaarde is, is bijzonder ongebruikelijk. Je zou het ook dom kunnen noemen. Te dom om te bellen, wellicht?

Peter van der Heiden is freelance journalist en roker